

שם הכלי: שאלון שליטה (MASTERY) נתפסת

פותח בשנת: 1978 על ידי: Pearlin & Schooler (1978)

תורגם בשנת: לא צויין על ידי: לא צויין

1	מטרת הכלי	לבדוק את מידת השליטה העצמית הנתפסת על ידי הנחקרים.
2	סוג כלי המחקר	שאלון
3	אוכלוסיית יעד	בוגרים עם פיגור שכלי
4	אופי הדיווח	דיווח עצמי
5	מבנה הכלי	חד מימדי
6	סולם המדידה	בשאלון המקורי הנבדק נדרש לדרג כל היגד על סולם מ-1 (לא מתאים) עד 5 (מתאים מאוד). בגרסתה של חן (2003) יש 3 דרגות בלבד. ממוצע התשובות משבעת ההיגדים מהווה את ציון הנבדק, כאשר ציון גבוה, מעיד על תחושת שליטה גבוהה.
7	סוג הפריטים	דירוג
8	אורך הכלי	7 פריטים
9	מהימנות ותקיפות	חן(2003): "השאלון המקורי (נספח ב) הועבר לאנשים עם ליקויי ראייה במחקרה של לוי קדמן (2000), ונמצאה עקיבות פנימית של 0.787 במבחן אלפא קרוונברך. אוכלוסיית המחקר, בהגדרתה מתקשה להתמודד עם ניסוחים מורכבים בנושאים מופשטים כגון שליטה ולכן יש סיכון גדול מהרגיל לחוסר הבנת השאלות, בעיות ריכוז ואינטרפטציה שונה של השאלות. כל אלו גורמים המאיימים על מהימנות הנחקר וכתוצאה על מהימנות הכלי. אי לכך, נדרשתי לתהליך התאמת השאלון לאוכלוסייה הנחקרת.
10		תהליך שינוי והתאמת שאלון השליטה כלל 3 שלבים. השלב הראשון – Pre Test לשאלון המקורי – בשלב הראשון העברתי את השאלון המקורי כפי שהוא ל-4 נבדקים ונוכחתי כי השאלון המקורי לא מתאים לאוכלוסיית היעד של המחקר, הן מבחינת הניסוחים והן בהיבט היכולת להשתמש בסולמות. לאור התוצאות, השאלון הועבר לבדיקה של שישה שופטים, אנשי מקצוע מהתחום, אשר כל אחד מהם העיר מסר בנפרד את הערותיו והצעה לניסוח מחודש המותאם לאוכלוסיית היעד. השלב השני – הכנת נוסח חדש לשאלון ותיקופו. בשלב השני, בוצעה אינטגרציה בין הערות השופטים השונים וכן הופקו לקחים מבעיות שנצפו אצל הנבדקים (בשאלון המקורי). הוכן נוסח חדש לשאלון (נספח ד). יש לציין כי בוצע תיקוף הנוסח החדש של השאלון, תוך מציאת רמת המתאם בין זוגות של ניסוחים לאותו היגד (נספח ג), על ידי העברתו ל-10 נבדקים באוכלוסייה הרגילה ונמצא כי רמת המתאם גבוהה. השלב השלישי – Pre Test לשאלון המותאם (גרסת השאלון בנספח ד). השאלון החדש הועבר ל-3 נבדקים אחרים והתגלה כמובן הרבה יותר. ברם, הנבדקים התקשו לסמן את עמדתם על הרצף בטווח של 5 אפשרויות. לאור בעיה זו ומתוך ידיעה ששינוי זה בוצע בשאלון גם במחקרים אחרים, נבנה מדד אחד כללי, על פי ממוצע ההערכות בשבעת הפריטים, כך שטווח הציון יהיה מ-1 ועד-3. ככל שהציון גבוה יותר השליטה רבה יותר. בבדיקת העקיבות הפנימית של שאלון השליטה במחקר, נמצאה תחילה עקיבות פנימית נמוכה: $\alpha = 0.58$, אולם התברר שלפריט מספר 6 מתאם נמוך עם הציון הכללי $r = 0.06$. לאחר הורדתו של פריט זה, נתקבלה עקיבות פנימית גבוהה יותר: $r = 0.64$

רשימת מחקרי קרן של"ם אשר עשו שימוש בכלי:

שם המחקר	מק"ט
חן אירית (2003). הקשר בין מסגרת מגורים, סוג תעסוקה ותפיסת שליטה לבין דפוסי פעילות פנאי של בוגרים עם פיגור שכלי בקהילה. תואר שני. אונ' תל אביב. מנחה: ד"ר ברזון מרים	<u>531</u>

שאלון שליטה (MASTERY) – לאחר התאמה לאוכלוסיית המחקר

Pearlin & Schooler (1978)

לפניך רשימת הרגשות ופעולות של אנשים.

ציין/ני עד כמה האפיונים מתאימים או לא מתאימים עבורך

לא מתאים		מתאים מאוד	
1	2	3	1. אני קובע מעט מהדברים שקורים לי
1	2	3	2. אני לא יכול/ה לטפל בכמה מהבעיות שמפריעות לי
1	2	3	3. אני יכול לשנות רק קצת מהדברים שחשובים לי בחיים
1	2	3	4. לעיתים קרובות אני מרגיש/ה שאני לא יכול להתמודד עם הבעיות שלי בחיים
1	2	3	5. לעיתים קרובות אני מרגיש/ה שאחרים קובעים בשבילי
1	2	3	6. מה שיקרה לי בעתיד תלוי בעיקר בי
1	2	3	7. אני יכול/ה לעשות כמעט כל דבר שאני מחליט/ה